

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI

Şemâyelerinde

Resimli Türkiye Florası (*The Illustrated Flora of Türkiye*)

Alternanthera Forssk. / **Bakırotu**

Veb sürümü / *Web version*

Yelda Güzel

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Antakya, Hatay.

Eposta: <byelda@mku.edu.tr>.

19/Mayıs/2026

eISBN: 978-625-93430-6-8

DOI: <https://doi.org/10.30796/ANGV.2026.7>

Başeditör

Adil Güner

Cilt Editörleri

Ahmet Emre Yaprak

Bilim Editörleri

Ali Kandemir , Yusuf Menemen , Hasan Yıldırım , Serdar Aslan , Deniz Asal

Sanat Editörleri

Işık Güner , Gülnur Ekşi Bona , Fatma Şen Gökmen , Nurcihan Kahraman

© ANG Vakfı / Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi, İstanbul, Türkiye / 2026.

Bu elektronik yayının tüm yayın hakları saklıdır. Kaynak göstermek şartıyla alıntılar yapılabilir.

Özet

Gövde ve yapraklarının olgunlaştıkça kazandığı estetik bakır rengi nedeniyle sucul peyzajda sıkça kullanılan bir tür olan *Alternanthera sessilis* (**has bakırotu**), yetiştirildiği ortamlardan doğal alanlara kaçması sonucu günümüzde CABI ve EPPO gibi kuruluşlar tarafından istilâcı ot olarak sınıflandırılmaktadır. Türkiye'ye ilk kez 2017 yılında Asi Nehri yoluyla giren *A. sessilis* (**has bakırotu**) popülasyonları, nehir kıyıları boyunca yayılmaya devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Amaranthaceae, Alternanthera, Bakırotu, Horozibiğigiller, Flora, Türkiye, sucul peyzaj, istilâcı ot.

Summary

Alternanthera sessilis (**has bakırotu**) is a popular species utilised in aquatic landscaping due to the aesthetic copper hue its stems and leaves develop as they mature. However, having escaped from cultivation, it is now classified as an invasive weed by organizations such as CABI and EPPO. First introduced to Türkiye via the Asi River in 2017, populations of *A. sessilis* (**has bakırotu**) continue to spread along the riverbanks.

Keywords: Amaranthaceae, Alternanthera, Flora, Türkiye, aquatic landscape, invasive weed.

Atıf: Güzel, Y. (2026). *Alternanthera / Bakırotu*. Şu eserde: Güner, A., Yaprak, A.E., Kandemir, A., Menemen, Y., Yıldırım, H., Aslan, S., Asal, D., Güner, I., Ekşi Bona, G., Şen Gökmen, F. ve Kahraman, N. (edlr.). *Resimli Türkiye Florası veb sürümü*. ANG Vakfı Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi Yayınları, İstanbul. (Türkçe) eISBN: 978-625-93430-6-8; DOI: <https://doi.org/10.30796/ANGV.2026.7>.

Bibliographic citation: Güzel, Y. (2026). *Alternanthera / Bakırotu*. Şu eserde: Güner, A., Yaprak, A.E., Kandemir, A., Menemen, Y., Yıldırım, H., Aslan, S., Asal, D., Güner, I., Ekşi Bona, G., Şen Gökmen, F. ve Kahraman, N. (eds.). *Resimli Türkiye Florası (The Illustrated Flora of Türkiye)* web version. ANG Vakfı Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi Yayınları, İstanbul. (in Turkish). eISBN: 978-625-93430-6-8; DOI: <https://doi.org/10.30796/ANGV.2026.7>.

ALTERNANTHERA / **BAKİROTU**Yazar: **Yelda Güzel****1- Alternanthera** Forssk., Fl. Aegypt.-Arab.: 28 (1775). / **Bakırotu**, yeni Türkçe bilimsel ad.Tip tür: *Alternanthera achyranthes* Forssk.Sin.: *Illecebrum* Spreng., Anleit. Kenntn. Gew., ed. 2. 2(1): 317 (1817), [lüzs. ad / *nom. superfl.*].

Çokyıllık ya da biryillik otlar. Gövde en çok 100 cm uzunluğunda, yatık-sürünücü, yatık-yükselici, yüzücü ya da dik, tüysüz ya da basit tüylü. Gövde ve yapraklar gençken yeşil, yaşlandıkça bakır rengine döner. Yapraklar saplı ya da sapsız, karşılıklı; aya mızraksı ilâ eliptik; kenarları dümdüz; ucu sivri ya da sipsivri; tabanı kamamsı. Çiçekdurumu koltuklarda ya da uçlarda, saplı ya da sapsız kısa başaklar ya da başçıklar halinde. Bırakte ve bıraktecikler zarsı, tepaller ile aynı görünümde, mızraksı ya da yumurtamsı, çiçek ile aynı boyda ya da daha kısa. Çiçekler erselik. Tepaller tek sıra, 5 adet, aynı boyda ya da farklı boylarda, tüysüz, zarsı, yarı saydam, beyaz, belirgin ortadamarlı, mızraksı ya da yumurtamsı, sivri uçlu, tabana kadar serbest. Erkek organlar 3-5 adet; iplikçikler tabanda kaynaşık; başçıklar içedönük; yalancı sitaminotlar 5 adet, erkek organlarla dönüşümlü dizilişli (*Alternanthera* cins adı bu dizilişe atıftır). Yumurtalık küremsi ya da yumurtamsı; tohumtaslağı 1 adet. Meyve yassı, tersyürekli ya da yürekli-dairesel kapçık. Tohum 1 adet, merceksi, 1 mm çapında.

Çeşitlenme merkezi G. Amerika olan, dünyada 80 kadar türle temsil edilen neotropik bir cinistir. Bazı türlerinin çeşitleri akvaryumlarda, sucul peyzaj düzenlemelerinde kullanılır. *CABI (Invasive Species Compendium)* ve *EPPO (European and Mediterranean Plant Protection Organization)* gibi organizasyonlar tarafından istilacı yabancı ot kategorisinde listelenen *Alternanthera sessilis* (**has bakırotu**) türünün popülasyonları 2017 yılından beri Asi Nehri etrafında görülmektedir.

KaynaklarGüzel, Y. (2017). Türkiye için yeni bir istilacı yabancı bitki kaydı: *Alternanthera sessilis* (*Amaranthaceae*). *Bitki Koruma Bülteni* 57(1): 65-72.Mears, J.A. (1980). The Linnaean species of *Gomphrena* L. (*Amaranthaceae*). *Taxon* 29(1): 85-95.**1- A. sessilis** (L.) R.Br. ex DC., Cat. Pl. Horti Monsp., 77 (1813). / **Has bakırotu**, yeni Türkçe bilimsel ad.**Şekil 1.**

Tip örneği: Srilanka: Herb. Hermann 2: 9, No. 116 (lekto.: BM-000621528[web!]) “<<https://data.nhm.ac.uk/record/939d44eb-5bb3-4482-9434-380f8b430b9f/2447>>, er. tar. 24 iii 2026”). Lektotip Mears tarafından belirlenmiştir: *Taxon* 29(1): 89 (1980).

Sin.: *Gomphrena sessilis* L. Sp. Pl. 1: 225 (1753).*Illecebrum sessile* (L.) L., Sp. Pl. ed. 2. 1: 300 (1762).*Paronychia sessilis* (L.) Desf., Tabl. École Bot. 44 (1804).*Achyranthes sessilis* (L.) Besser, Cat. Jard. Bot. Krzemieniec 12 (1810).

Çiçeklenme: Ağustos-Eylül.

Habitat: Akarsu yatakları, nemli habitatlar, tarla kenarları; 0-100 m.

Adana Bölümü.

Hatay: Defne, Subaşı, Asi Nehri kıyısı, alüvyon, 70 m, 36°10'27,3"K—036°07'56,0" D, 08 viii 2016, Y. Güzel 810 (ANK!).

Hatay: Antakya, Meydancık, Asi Nehri kıyısı, alüvyon, 70 m, 36°09'44,3"K—036°06'56,6"D, 10 viii 2016, Y. Güzel 811 (HUB!).

Hatay: Defne, Subaşı Mah. Asi Nehri kıyıları, alüvyon, 70 m, 36°10'27,3"K—036°07'56,0"D, 02 ix 2021, Y. Güzel 5003 (NGBB 017693!).

G. ve O. Amerika, G. Asya ve Okyanusya'da doğal; Afrika, Ortadoğu ve A.B.D.'de yabancı istilacı bitki.

Şekil 1- *Alternanthera sessilis* (L.) R.Br. ex DC. / **Has bakırotu**. Y. Güzel 5003 (NGBB 017693!), foto: Yelda Güzel.